

Årsregnskap for Konverteringsfondet 2019

Styrets kommentarer til årsregnskapet

Formål

Konverteringsfondet i Lånekassen ble opprettet 1. november 2002. Kunnskapsdepartementet har forvaltningsansvaret for fondet, og forvaltningen er delegert til Statens lånekasse for utdanning.

All støtte til studenter i høyere utdanning og andre grupper som omfattes av samme forskrift for utdanningsstøtte utbetales som lån, og en andel av lånet kan konverteres til stipend etter fullført utdanning. For å sikre at midler øremerkes for omgjøring fra lån til stipend i hele den mulige omgjøringsperioden, er det etablert et Konverteringsfond som skal ivareta Lånekassens finansieringsbehov i forbindelse med ordningen.

Fondet administreres av Lånekassen, og fondet legger fram eget regnskap.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kunnskapsdepartementet i Hovedinstruks for økonomiforvaltningen i Statens lånekasse for utdanning. Styret mener at regnskapet gir et dekkende bilde av Konverteringsfondets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold ved årsregnskapet

Fondets kapital på 7.522 mill. kroner er et uttrykk for de estimerte fordringene som ligger i kundenes forskriftsfestede rett til konvertering av studielån til stipend etter avlagt eksamen. Det er gjennomført konverteringer på til sammen 7.068 mill. kroner i 2019. Det er ingen vesentlige forhold å bemerke.

Revisjon

Iht. § 19 i utdanningsstøtteloven reviderer Riksrevisjonen Lånekassens regnskap og forvaltning.

Revisjonsberetning for Lånekassen og for Konverteringsfondet utstedes fra Riksrevisjonen senest 1. mai 2020. Revisjonsberetningen er ikke lenger underlagt utsatt offentlighet. Dette betyr at revisjonsberetningen og all underliggende korrespondanse knyttet til den finansielle revisjonen er offentlig informasjon fra dette tidspunkt.

Oslo 06.03.2020
I styret for Konverteringsfondet

Seunn Smith-Tønnessen
leder

Dag Arne Kristensen
nestleder

Vegard Iversen
medlem

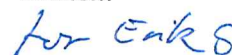

Wenche Jakobsen
medlem

Felipe F. Garcia
~~Fam Karine Heer Aas~~
medlem

Tor Ole Bjerkan
medlem

Brit Solem
medlem

Erik Storø
medlem

for Eak S

Bevilgningsrapportering med noter

Prinsippnote for bevilgningsrapporteringen

Bakgrunn

Årsregnskapet for Konverteringsfondet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten (bestemmelsene). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6, og nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115, punkt 8.

Konverteringsfondet ble opprettet 1. november 2002, jf. Budsjett-Innst.S.nr. 12 (2001–2002), St.prp.nr. 1 (2001–2002) og St.prp.nr. 1 Tillegg nr. 4 (2001–2002). Fondet er et selvstendig fond med egne statutter og eget regnskap, se fondsregnskapet.

Fondet har eget regnskapsfønrnummer i statsregnskapet, men er ikke et eget rettssubjekt.

Et statlig fond er en formuesmasse (kapital) som regnskapsmessig er adskilt fra statens øvrige midler, og der anvendelsen er bundet til et nærmere fastsatt formål med varighet utover ett budsjettår.

Fond har en forenklet rapportering til statsregnskapet. Betalingsformidling skal skje gjennom statens konsernkontoordning og likvidene skal oppbevares på oppgjørskonto i Norges Bank. Beholdninger på oppgjørskonto overføres til nytt år. Kapitalen er ikke rentebærende.

Bevilgningsrapporteringen

Øvre del av oppstillingen i bevilgningsrapporteringen viser hva som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser fondets saldo og likvidbevegelser på fondets oppgjørskonto i Norges Bank. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser som fondet er oppført med i statens kapitalregnskap vises i oppstillingens nedre del.

Oppstilling av bevilgningsrapporteringen for 2019

Beholdninger rapportert i likvidrapport

	Note	2019
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank		7 355 667 216
Endringer i perioden	A	166 712 057
<i>Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges bank</i>		7 522 379 273

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	Note	2019	2018	Endring
640203	Ordinære fond (eiendeler)	A	7 522 379 273	7 355 667 216	166 712 057
810203	Beholdninger på konto(er) i Norges Bank	A	7 522 379 273	7 355 667 216	166 712 057

Note A Tildelinger av midler til fondet i regnskapsåret

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Årets tildelinger
2410	Statens lånekasse for utdanning	50	Avsetning til utdanningsstipend	7 234 618 000

Fondets formål

Studenter i høyere utdanning og andre grupper som omfattes av samme forskrift for utdanningsstøtte har, fra studieåret 2002–2003, rett til fortløpende å få omgjort en andel av sitt studielån til stipend ved gjennomført, bestått eller avlagte eksamener. Konverteringen av lån til stipend skjer på grunnlag av gjeldende forskrifter om tildeling av utdanningsstøtte på tidspunktet for eksamen.

Finansieringsgrunnlag

Fondets kapital er et uttrykk for de estimerte fordringene som ligger i kundenes forskriftsfestede rett til konvertering av studielån til stipend etter avlagt eksamen. Kapitalen bevilges årlig over statsbudsjettet under kap. 2410 – Statens lånekasse for utdanning, post 50 – Avsetning til utdanningsstipend, og bygger på prognoser for tildelt studiestøtte, beståtte eksamener og andel med inntekt eller formue over fastsatte grenser for å få maksimalt stipend.

F.o.m. høsten 2019 vil fremtidig finansiering av fondet være påvirket av endringer i omgjøringsordningen. Endringen vil berøre alle søkere som får støtte til høyere utdanning f.o.m. undervisningsåret 2019-2020. I den nye ordningen er omgjøring knyttet til oppnådd grad, i tillegg til bestått eksamen. Elever i høyere utdanning kan da få opptil 25 prosent av basisstøtten gjort om til stipend på grunnlag av bestått eksamen, og opptil 15 prosent omgjort til stipend på grunnlag av fullført grad. Elever i såkalt «annen utdanning» beholder den gamle ordningen der inntil 40 prosent av basisstøtten kan bli gjort om til stipend ved fullført eksamen. Lån som er gitt t.o.m. undervisningsåret 2018-2019 vil bli gjort om til stipend etter de gamle reglene. De nye endringene påvirker ikke omgjøringer som er belastet fondets regnskap for 2019.

Fra høsten 2019 vil deler av konverteringen for studenter i høyere utdanning avhenge av avlagt grad noe som fører til at en lavere andel lån vil bli gjort om til stipend i årene framover.

I 2019 var samlet fradrag som følge av manglende faglige resultater og behovsprøving mot inntekt og formue på 17,7%. Kunnskapsdepartementet innbetaler bevilgningen til fondets arbeidskonto som daglig gjøres opp mot Norges Bank.

Til og med våren 2013 kan kunden kreve at lånet konverteres i opptil åtte år tilbake i tid, regnet fra det tidspunkt hvor Lånekassen mottar de endelige eksamensresultatene fra søker, og i opptil åtte år fremover i tid, regnet fra det semesteret eksamen er tatt. Fra og med høsten 2013 er fristen endret til fire år tilbake i tid, regnet fra det kalenderåret Lånekassen mottar de endelige eksamensresultatene fra søker, og opp til fire år fremover i tid, regnet fra det kalenderåret eksamen er tatt. Det tar derfor noe tid før det er mulig å fastslå om avsetningen i fondet er korrekt i forhold til de fordringer som gjøres gjeldende.

Forvaltning av fondet

Lånekassen gjennomfører konverteringen for den enkelte kunde på basis av eksamensresultater innrapportert fra lærestedene. Utgiftene forbundet med å omgjøre lån til stipend dekkes inn ved en samlet månedlig belastning av Konverteringsfondet.

Frem til og med høstsemesteret 2012 ble lån konvertert til stipend ved bestått eksamen. Tildelt utdanningsstipend ble deretter behovsprøvd på grunnlag av kundens formue og personinntekt/trygd. Ved for høy inntekt i forhold til de grenser som var fastsatt i regelverket ble lån som var konvertert til stipend omgjort tilbake til lån.

For utdanning som er bestått fra og med vårsemesteret 2013 gjennomføres konvertering av lån til stipend etter at Lånekassen har mottatt opplysninger om inntekt og formue fra Skatteetaten for det året studenten mottok støtte.

Både omgjøring fra lån til stipend og fra stipend til lån føres på en interimspost i Lånekassens regnskap. Posten gjøres opp netto mot fondet i påfølgende regnskapsperiode.

Fondsregnskap med noter

Prinsippnote for fondsregnskapet

Fondsregnskapet tilsvarer oppstillingen av virksomhetsregnskapet i årsregnskapet for statlige virksomheter.

Fondsregnskapet til Konverteringsfondet føres etter kontantprinsippet. Det vil si at fondets inntekter og utgifter regnskapsføres på tidspunktet for innbetaling eller utbetaling.

Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra Konverteringsfondet i regnskapsåret. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring til fondet og overføring fra fondet. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen.

Resultat for Konverteringsfondet 2019

	Note	2019	2018
Tilskudd fra Kunnskapsdepartementet	1	7 234 618 000	7 054 577 000
Netto betalt til Lånekassen	2	- 7 067 905 943	- 7 308 460 541
Periodens resultat		166 712 057	- 253 883 541
<hr/>			
Overføring til opptjent fondskapital		- 166 712 057	253 883 541

Balanse for Konverteringsfondet 2019

	Note	2019	2018
Eiendeler			
<hr/>			
Oppgjørskonto i Norges Bank		7 522 379 273	7 355 667 216
Sum eiendeler		7 522 379 273	7 355 667 216
Fondskapital og gjeld			
<hr/>			
Opptjent fondskapital	3	7 522 379 273	7 355 667 216
Sum fondskapital og gjeld		7 522 379 273	7 355 667 216

Noter til fondsregnskapet 2019

Note 1 – Tilskudd til fondet

Årlig bevilges en avsetning til fremtidig konvertering av studielån under kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend. I 2019 var bevilgningen på 7.234 mill. kroner. Kunnskapsdepartementet utbetaler denne bevilgningen til fondets konto i Norges Bank. Bevilget beløp for 2018 var på 7.055 mill. kroner.

Note 2 – Konvertering av lån til stipend

For undervisningsåret 2018–2019 heter det i forskriftene til utdanningsstøtteleven, § 26-1: «*Søkere som ikke bor sammen med foreldrene, får inntil 40 prosent av basisstøtten gjort om til utdanningsstipend på grunnlag av fullført utdanning. Omgjøring av basisstøtte som er gitt i utvidet støtteperiode etter § 8-8, blir bare gitt til søkere som ikke bor sammen med foreldrene den siste dagen av støtteperioden som følger av § 8-8 første ledd bokstav b.*» Det er først mulig å danne seg et bilde av samlet omgjort eller konvertert beløp i perioden i forbindelse med periodeavslutningen ved utløpet av hver måned. Dette innebærer at det alltid vil være en forskyvning på en måned mellom bokført belastning i Lånekassens regnskap og den tilsvarende debitering av Konverteringsfondet, som skjer i måneden etter.

For utdanning som er bestått til og med høstsemesteret 2012, gis omgjøring for de siste semestrene først, regnet fra semesteret hvor eksamen er avlagt. For utdanning som er bestått fra og med vårsemesteret 2013, gjennomføres omgjøringen på samme tid som behovsprøvingen etter kapittel 29. Omgjøringer for eksamener tatt i 2019 vil bli gjennomført kontinuerlig etter hvert som de individuelle fastsettelse av inntekts- og formuesskatt er klare. Dette betyr at omgjøringer for 2019 kan gjennomføres allerede fra juni 2020.

For eksamener bestått til og med høstsemesteret 2012 kunne slike konverteringer omgjøres tilbake til lån dersom støttemottaker hadde for høy inntekt i perioden (kontroll av inntekt og formue).

Tall i nedenstående tabell er netto utbetalt til Lånekassen i 2019.

Tabell 1: Utbetalt til Lånekassen i 2019, fordelt på utlån for de ulike årene lånet ble tildelt:

Tildelingsår	Utbetalt til Lånekassen i 2019
2002	6 000
2003	12 000
2004	60 802
2005	181 822
2006	305 595
2007	244 716
2008	340 802
2009	570 223
2010	1 227 531
2011	2 279 014
2012	4 213 123
2013	7 701 446
2014	60 733 960
2015	141 948 840
2016	286 002 646
2017	1 275 466 033
2018	5 286 611 390
2019	0
Totalt	7 067 905 943

Konverteringer gjennomført i desember 2019 er ikke belastet fondet, og inngår derfor ikke i tallene over. Lånekassen har ikke ennå mottatt alle eksamensresultater for de aktuelle semestrene. Andelen av utlån som konverteres øker fra måned til måned. I 2018 ble det utbetalt 7.308 mill. kroner.

Note 3 Opptjent fondskapital

Fondets kapital ved utgangen av året var på 7.522 mill. kroner. Dette beløpet er den estimerte fordring på staten som ligger i kundenes forskriftsfestede rett til konvertering av studielån til stipend etter fullført utdanning. I de samlede forpliktelsene ligger det ett fradrag på 21,6% på grunn av kontroll av opplysninger om inntekt og formue fra Skatteetaten, manglende eksamensresultater, og utdanning som ikke er benyttet i en grad. For utdanning som er bestått fra og med vårsemesteret 2013 foretas omgjøring til stipend først etter at kontroll av inntekt for formue for det året studenten tok eksamen er gjennomført. Fondets samlede forpliktelser økte med 167 mill. kroner fra 2018 til 2019.

Følgende oversikt synliggjør hvor mye som har blitt avsatt til Konverteringsfondet hvert år, hvor mye av dette som ved utgangen av 2019 har blitt utbetalt for å finansiere omgjøringen av lån til stipend fordelt på avsetningsår, samt hva som står igjen for å finansiere fremtidige omgjøringer for det enkelte års avsetning.

Utdanning som er bestått fra og med kalenderåret 2013 vil ikke bli omgjort før Lånekassen har fått opplysninger om inntekt og formue fra Skatteetaten for det året studenten mottok støtte. Fra og med 2018 tilbyr Skatteetaten kontinuerlig henting av individuelle fastsettelse. Dette betyr at omgjøringer for 2019 kan gjennomføres allerede i juni 2020, når de første fastsettingene er klare.

Tabell 2: Akkumulerte utbetalinger til Lånekassen fordelt på avsetningsår.

År	Tilskudd fra KD	Akkumulerte Utbetalinger pr 31.12.19	Rest
2002	-353 000 000	375 876 289	-22 876 289
2003	-1 482 200 000	1 537 280 481	-55 080 481
2004	-3 126 000 000	2 837 271 551	288 728 449
2005	-4 377 774 000	4 134 008 826	243 765 174
2006	-4 379 980 000	4 086 493 846	293 486 154
2007	-4 124 900 000	4 076 287 999	48 612 001
2008	-4 098 600 000	4 038 731 161	59 868 839
2019	-4 288 300 000	4 365 749 990	-77 449 990
2010	-3 105 278 000	4 785 406 141	-1 680 128 141
2011	-4 845 681 000	5 121 527 234	-275 846 234
2012	-5 173 731 000	5 367 733 979	-194 002 979
2013	-5 454 768 000	5 470 073 463	-15 305 463
2014	-5 489 354 000	5 766 938 336	-277 584 336
2015	-5 920 416 000	6 029 185 442	-108 769 442
2016	-6 195 640 000	6 199 314 553	-3 674 553
2017	-6 588 778 000	6 292 725 046	296 052 954
2018	-7 054 577 000	5 286 611 390	1 767 965 610
2019	-7 234 618 000	0	7 234 618 000
Sum	-83 293 595 000	75 771 215 727	7 522 379 273